

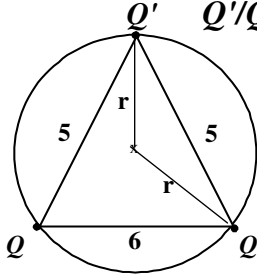
U.V. Zárthelyi dolgozat (V.)

Elektrosztatika, magnetosztatika-optika.

I.Fizikus, informatikus, csillagász

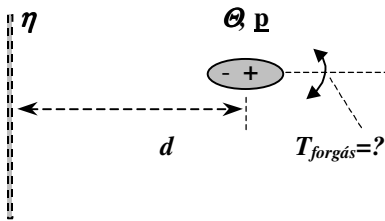
2005-2006. II. félév

1. Egy r sugarú kör kerületén rögzítve van egy Q' töltés. A kör kerületén két szabadon mozgó, (Q' -vel egyező előjelű) Q töltést helyezünk el. Így a három töltés egy egyenlőszárú háromszöget alkot, melyeknek egy-egy oldala 5-5, a harmadik 6 egység. Mekkora a fix és a mozgó töltések aránya, ha az egyensúlyi geometria az ábrán látható ($Q'/Q=?$)?

25pont

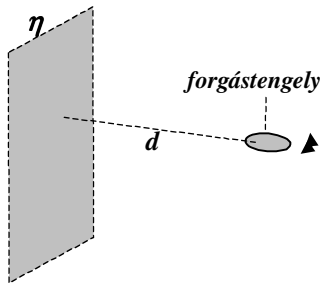
2. Egy töltött vezetősíktól (felületi töltéssűrűség adott: η) d távolságra egy Θ tehetetlenségi nyomatékú, $\mathbf{p}$ dipólmomentum van forgatható módon rögzítve.

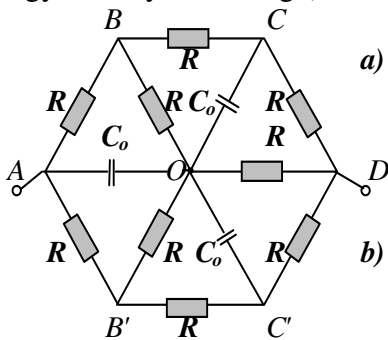
- a) Mekkora a végtelen méretű lemeztől származó télerősség ($E(d)=?$) a dipól helyén –a lemeztől d távolságra- ?

- b) Mekkora az egyensúly körüli kis (forgó) rezgések periódusideje ($T_{\text{forgás}}=?$)?

20 pont

3. Egy szabályos hatszög (csúcsai A, B, C, D, C', B') oldalai R ellenállások, a sugarakon további

- a) $R_{AC}=?$;
 $Q_{OA}=?$, $Q_{OC}=?$

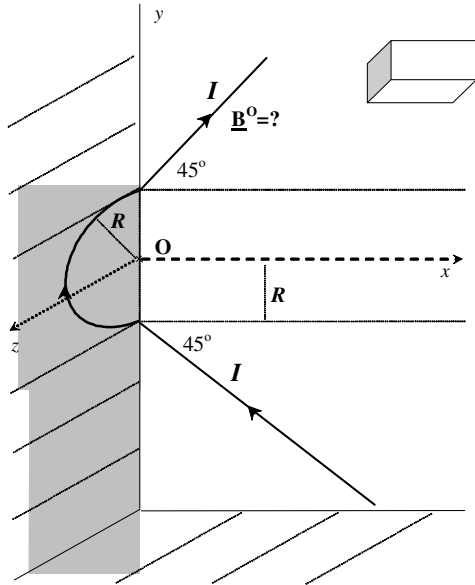
- b) $R_{AD}=?$;
 $Q_{OA}=?$, $Q_{OC}=?$;

három R ellenállás és három C_o kapacitás felváltva található.

- a) Mekkora a hálózat eredő ellenállása a másodsomszédos AC csúcsok közt mérve ($R_{AC}=?$)? Mennyi töltés található az egyes kondenzátorokon, ha az áramkör végpontjaira U (adott) feszültséget kapcsolunk ($Q_{OA}=?$, $Q_{OC}=?$, $Q_{OC'}=?$)?

- b) Mekkora az AD átlóban ($R_{AD}=?$) mért eredő? Mennyi töltés található ilyenkor az egyes kondenzátorokon ($Q_{OA}=?$, $Q_{OC}=?$, $Q_{OC'}=?$)? **20 pont**

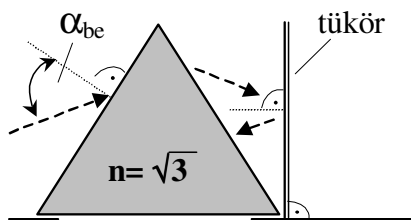
4. Egy végtelen hosszú áramfonalat térben, adott R sugarú félkört követve, 90° -kal elfordítunk úgy, hogy a félkör (yz) síkja merőleges az egyenes szakaszok alkotta (xy) síkra. Az egyenes áramdarabok az x, y tengellyel egyaránt 45° -os szöget zárnak be. Mekkora lesz a mágneses indukció a félkör O középpontjában ($\underline{B}^O=?$), ha a fonálban I áram folyik?

25 pont

5. Egy szabályos háromszög alakú prizma (minden törőszöge 60°) törésmutatója $n = \sqrt{3}$.

$\alpha_{be}=?$, $\delta_{ki}=?$

a) Mekkora a beeső fénysugár beesési szöge ($\alpha_{be}=?$), ha a prizmából először kilépő fénysugár első eltérülési szöge ($\delta_{i.ki} = \text{min.}$) minimális?

b) Mekkora lesz a végső eltérülés szöge (az előző beesésnél) ($\delta_{i.ki} = ?$), ha a prizmából először kilépő fénysugarat -egy a prizma alapjára merőlegesen elhelyezkedő- tükör visszaveri, s így a fény a prizmába visszajut ?

20 pont

Összesen: 110 pont

(Ponthatárok: 1- 44p-ig, 2 -45p-től , 3 -60p-től, 4 -75p-től, 5 -90p-től)

Budapest, 2006. június 6. 10¹⁵ -12⁰⁰

Kojnok József, Tasnádi Tamás